

Referat fra møte med Rådgivende utvalg i Stabbursdalen nasjonalpark og landskapsvernområde

Møtested: Stabbursnes Naturhus og Museum

Dato: 09.12.21

Tidspunkt: 17:30 – 21:30

Deltakere fra Rådgivende utvalg:

NAVN

Rolf Trygve Johnsen	Stabbursdalen grunneierforening
Geir Wulff	Dilljávre veilag
Hans Arne Wulff	Stabbursdalen sameierlag/ Rávttušvuomi siida
Ann-Britt Birkeli	Stabbursnes & Omegn Bygde- og Turlag
Gjermund Thomassen	Stabbursddalen leirskole/ Stabbursdalen Lodge
Marit Holm	Naturvernforbundet/ Porsanger Guiding
Nils Roger Pettersen	Naturvernforbundet/ Porsanger Guiding
Gry Ingebretsen	Stabbursnes Naturhus og Museum
Mona Skanke	Styreleder Stabbursdalen npst.
Kåre Olli	Nestleder Stabbursdalen npst.
Robert Wilhelmsen	Styremedlem Stabbursdalen npst.
Karoline Salmila	Nasjonalparkforvalter
Daniel Boberg Leirbakken	Statens naturoppsyn

Styreleder ønsket velkommen til Rådgivende utvalg (RU).

Statens naturoppsyn introduserte seg selv og presenterte årest oppgaver gjennomført i Stabbursdalen.

Det ble ikke avholdt møte med Rådgivende utvalg i 2020 grunnet korona.

Styret fikk tilbakemelding om at enkelte ikke hadde mottatt invitasjon til Rådgivende utvalgsmøtet i 2019. Det var beklagelig. Forvalter viste til ephorte, hvor det står at invitasjonen var sendt til rett e-postadresse. Det er ikke oppført noen feilmeldinger i systemet og e-postene var beskrevet som «sendt». Det må derfor ha skjedd en teknisk feil. Siden forfatter ikke får en «kvittering» eller «åpnet e-post» bekreftelse, og at RU ikke gir bekreftelser på mottatt invitasjon, var ikke forvalter klar over at invitasjonene ikke var kommet frem. Den 26.02.2020 mottok forvalter en e-post fra Geir Wulff om manglende invitasjon som ble påpekt at ikke var blitt besvart. Etter forvalter var blitt gjort oppmerksom på dette sjekket

forvalter opp hva det sto i ephorte om utsendingen, men fant ingen feilmeldinger. Hun beklager at hun med en forglemmelse ikke gav denne tilbakemeldingen på e-posten fra den 26.02.2020. For ettertiden skal det bli etterspurt bekreftelser fra RU på at invitasjonene er mottatt av de inviterte.

Møtet varte en time lengere enn avsatt tid. Det ble avtalt under møtet at det skal inviteres til nytt møte fordi møtetiden ikke strakk til og man har flere ting som skal tas opp med Rådgivende utvalg. Pga. dette er blant annet det andre vedlegg i referat ikke omtalt og diskutert under dette møtet. Styret sender ut ny invitasjon til et nytt møte på nyåret.

Dilljåvre veilag sendte inn innspill før møtet direkte til forvalter på e-post, som styret ikke har gitt tilbakemelding på, foruten om en sak om veilengden til Dilljåvreveien i kartverket. De skal få konkret tilbakemelding av styret på sin henvendelsen når den er behandlet av styret.

Det ble ikke tid til å behandle en sak om Rådgivende utvalg ønsker å utpeke en leder for hele utvalget eller ikke, og eventuelt hvem. Det har heller ikke blitt diskutert hvilken rolle den eventuelle lederen skal ha for utvalget. Saken vil derfor forskyves til neste Rådgivende utvalgsmøte.

30 år og 50 års jubileum: Det informeres om at det ikke har blitt gjennomført jubileumsfeiring slik planlagt, men at styrene holder på å lage en jubileumsfilm som kompensasjon for tapt markering.

Det har også blitt avholdt mindre lokale arrangement som familiedag i Stabbursdalen og foredragskvelder hvor innleggene som skulle vært presentert under jubileumsfeiringen, ble fremført. På samme foredragskveld ble det filmet innlegg til jubileumsfilmen.

Besøksstrategien

Forvalter informerer om progresjonen med besøksstrategien som ha vært ferdistilt innen 2020. Det er gjennomført en sårbarhetsvurdering i 2020 hvor rapporten ble overlevert i mars 2021. Forvalter viser en presentasjon av sårbarhetsvurderingen. Det er ennå ikke tatt stilling til hvor det bør gjøres tiltak, hvilke tiltak og hvilke alternativer som finnes. Det er også områder som man må følge med på utviklingen av, som ikke blir gjort tiltak i per i dag.

I sammenheng med at Porsanger kommune hadde sin arealplan ute på høring sendte Stabbursdalen nasjonalparkstyre ut en uttalelse til høringen. Forvalter presenterer allerede eksisterende installasjoner og tilrettelegginger i Stabbursdalen eller rundt verneområdet, og et utkast til forslag til oppgradering eller nye tiltak i eller utenfor verneområdet. Dette er kun forslag, og tiltakene må utredes tilstrekkelig før de eventuelt kan gjennomføres.

Alle tiltak utenfor verneområde må skje i samarbeid med andre aktører eller instanser, fordi Stabbursdalen nasjonalparkstyre kan bare delfinansiere slike prosjekter. Stabbursdalen nasjonalparkstyre kan ikke stå ansvarlig for drift av eventuelle nye tiltak.

Styreleder Stabbursdalen:

Stabbursdalen nasjonalparkstyre skal sende tilsvarende brev til KLD som ble sendt den 11.06.2021 til KLD fra verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder med tittel "Utfordringer med drift og vedlikehold av friluftslivets infrastruktur i verneområdene".

Av sikkerhetsmessige årsaker bør det opparbeides parkering på andre siden av E6, og innkjørselen til Lompolaveien bør samtidig flyttes opp til et par hundre meter, slik at det blir en oversiktlig utkjørsel. Leder skal forhøre seg med statens vegvesen om mulighetene for flytting av innkjørselen til Lompolaveien og ny parkering.

Stabbursdalen grunneierforening:

Stilte spørsmål om det var forsvarlig å ha merka stier med «til topps» i Stabbursdalen landskapsvernområde med tanke på stislitasje. Han har tidligere foreslått bruk av bark til å forsterke stinettet.

Forvalter:

Disse stiene har vært merket svært lenge, og det er generelt er bra med slike stier med «til topps» med tanke på folkehelsa. Det kan derfor være lurt å gjøre en helhetsvurdering ved å først se på hva man kan gjøre for å forbedre stinettet med tiltak, før man eventuelt vurderer å fjerne slike allerede eksisterende aktivitetstilbud for allmennheten.

Stabbursdalen leirskole:

Ønsker å bestemme hvor det skal tilrettelegges for bålplasser.

Lompolaveien - Lompolaveien ble diskutert særkilt under møtet.

Styreleder Stabbursdalen:

En tradisjonell ferdselsvei slitt pga. Andre brukere enn de lokale. Det må sendes brev til KLD om behov for driftsmidler. Ønsker ikke gå i mot Rådgivende utvalgs ønske om ikke å opprette veilag, men jobbe mot KLD for å belyse behovet for driftsmidler ved å gjøre henvendelse og be Statsråden på besøk.

Naturvernforbundet, Nils Roger Pettersen:

Asfaltering vil gi økt trafikk og hastighet på veien, mer slitasje på stier fordi tilgjengeligheten øker. Det er bedre å vedlikehold av veien som den er.

Naturvernforbundet, Marit Holm:

Fare for reinpåkjørsler og forstyrrelser øker siden det kan være mye rein i området. Det er bedre å vedlikehold av veien som den er.

Styremedlem Stabbursdalen:

Nasjonalparkstyret og staten har faktisk gjort noe positivt for området ved oppgradering av veien. Det er fare for at hvis man venter et par år til uten vedlikehold så blir skadene på veien så store at man får problemer ved å vedlikeholde veien. Det kan i værste fall bli snakk om millionbeløp for å utbedre veien om man venter for lenge. Da kan det bli problemer med å få tilstrekkelig med finansiering.

Det bør vurderes løsninger før det er for sent. Kan forening fremfor veilag være en løsning? Gjennom en veiforening kan man søke om midler hos kommune, fefo, kraftlag etc.

Stabbursnes Naturhus og Museum:

Stabbusnes Naturhus og Museum har ikke noe i mot å betale bompenger for å kjøre på veien. En mulig løsning kan være en billigere pris for de som bor i Porsanger, og at andre brukere kan betale mer.

Nestleder Stabbursdalen:

Mer og mer overføres til private fra kommune og stat.

Forvalter Stabbursdalen:

Viser til brev om at nasjonalparkstyret har vanskeligheter med å få driftsmidler og at Klima- og miljødepartementet forventer at styret skal sørge for driftsavtaler for sine installasjoner. Det gir problemer for Stabbursdalen nasjonalparkstyre som har flere gamle installasjoner og vei som ikke har en etablert driftsavtale i forkant av bygging og per i dag ingen som er villig til å ta på seg driften. Viser til brevet sendt den 11.06.2021 til KLD fra verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder med tittel "Utfordringer med drift og vedlikehold av friluftslivets infrastruktur i verneområdene".

Forvaltningsplanen

Styreleder Stabbursdalen:

Informerer Rådgivende utvalg om at det har vært gjennomført dialogsmøter med Miljødirektoratet for å få forvaltningsplanen faglig godkjent. Det er tillatelser for bruk av snøskuter til private hytter og størrelser på byggverk som har vært hovedtemaer for disse møtene.

Det ble fremmet krav fra styret om 16 kjøreturer til private hytter i nasjonalparken. Miljødirektoratet har kommet med forslag om å innvilge én (1) hel kjøredag med mulighet for frakt av utstyr til private hytter, i tillegg til de 6 som allerede innvilges. utfordringen med denne ordningen er at det er forskjellig distanse til hytter og gammer i Stabbursdalen. Denne ordningen vil gi en forrang til de hyttene som er nærmest alfarvei, som får fraktet mye mer enn de som er langt unna.

Når det gjelder byggverk har styret fått Miljødirektoratet til å vurdere muligheten for å kunne tillate en maksimal utvidelse av gjeterhytter og fritidsbygg til 50 m². Styret har ikke fått en endelig bekreftelse på fritidsbygg ennå, men for gjeterhytter. Det jobbes derfor videre med denne saken.

Dilljåvre veilag:

Geir Wulff uttaler seg også på vegne av Stabbursdalen sameierlag og Stabbursdalen grunneierforening under dette møtet.

Geir Wulff rekker frem henvendelsen ordfører Aina Borch sendte til KLD om Stabbursdalen i brev datert 20.12.2017 «Oppfølging av Stabbursdalen Nasjonalpark» og svarbrev fra KLD til ordfører Aina Borch datert den 1 november 2018. Saken om ønsket med å bygge 15 hytter i Stabbursdalen landskapsvernområde trekkes spesifikt frem under Rådgivende utvalgsmøtet, fordi de ønsker at Stabbursdalen nasjonalparkstyre skal gjøre nytt forsøk i å fremme saken for KLD. (Saken er omtalt i utkast til forvaltningsplanen på side 24-26).

De er kritisk til at urfolk og minoritet ikke er omtalt spesifikt i verneforkriften, forvaltningsplan eller kongelig resolusjon. De mener det ble fredet først før samiske interesser var ivarettatt.

De ønsker at Soffvar-traseen skal oppgraderes til kjørbare vei. Dette for å fordele fisketrykket langs Stabburselva. Om Soffvar-traseen oppgraderes til kjørbare tilstand kan dette gjøres på privat kostnad.

Når det gjelder Mádrijárveien foreslås det at bommen flyttes til forbi Striforsvann. Mener at lokale brukere er ikke uvillig til bidra på vedlikehold på den veidelen om bom flyttes.

De er negative til forslaget om én (1) kjøredag for frakt av utstyr til hytter.

Gir tilbakemelding om at kartoversikt over veier i forvaltningsplanen må endres fordi de mener at veien ikke er tegnet riktig. Dilljávri-veien skal tegnes til å gå på begge sider av Dilljávri. Ber forvalter endre kartene i forvaltningsplanen.

Stabbursdalen leirskole:

Det er tilstrekkelig med Lompolaveien, det er ikke behov for oppgradering av Soffvarveien.

Naturvernforbundet:

Er ikke enig i at det skal bygges vei på Soffvar-traseen. Det er tilstrekkelig med Lompolaveien. Oppgradering til kjørbare vei gir økt trafikk og økte problemer med camping og campingbiler/-vogner. Dette er inne i et verneområde hvor slike inngrep ikke bør gjøres.

Forvalter Stabbursdalen:

Soffvar-traseen er per i dag ikke definert som en vei, men anses som kjørespor.

Dilljávveien går i følge norgeskart/Statens kartverk ikke fram til hyttene, men slutter før. Derfor er kartene i forvaltningsplanen laget deretter. Dilljávri veilag bør kontakte rett instans og dokumentere veiretten og hvor den skal gå for å få endret kartlagene. Forvaltningsplanen henter kartene sine fra Statens kartverk.

Naturvernforbundet, Marit Holm:

Mádrijárveien var ment å holdes åpen for bygdefolket, men reindriften har tatt seg til rette ved å holde den stengt. Det bør opprettes dialog om bruken av veien.

Stabbursnes & Omegn Bygde- og Turlag:

Mádrijárveien var en gammel ferdselsvei før reindriften kom til området og tok arealet i bruk slik som i dag.

Styreleder Stabbursdalen:

Mádrijárveien, hvilke perioder har reindriften behov for å ha den stengt? Kan man regulere åpningstiden for veien?

Generelt

Styreleder Stabbursdalen:

Det er fremmet forslag under dette møtet om å innstille én leder for Rådgivende utvalg av Dilljávri veilag, Stabbursdalen grunneierforening og Stabbursdalen sameielag. Styret setter opp dette som sak til senere i møtet, hvor de vil behandle forslaget.

Naturvernforbundet, Marit Holm:

Når medlemmer i Rådgivende utvalg kommer med uttalelser er det viktig at det fremkommer hvem i Rådgivende utvalg som står bak i uttalelsene. (Det vises til vedleggene i dette referat).

Det er høyt besøkstrykk på Rørkulphytta av utenlandske turister som bruker hytten som overnattingssted. Det må ligge ute på internett på utenlandske nettsider at dette er en åpen hytte som man bare kan overnatte i. Hun bruker å besøke hytten selv om det er folk i den, da den er åpen for alle. Man bør regulere åpningstiden av hytten siden den har vært svært mye brukt i høst.

Stabbursdalen leirskole:

Var misfornøyd med at det ble plantet ved elvekanten ved Rørkulphytta. Dette fordi han skal ha tilgang til elva når han skal ha ut raftebåtene, som er 3 meter breie. Raftebåtene brukes av elever gjennom leirskolen.

Dilljåvre veilag:

Det foreslås at Rådgivende utvalg kan etablere en leder av utvalget og saken foreslås tatt opp under dette møtet. Her foreslås Rolf Trygve Jonsen til å være leder for hele utvalget.

Mener at etter det har kommet lokalt styre har det blitt større innstramninger i forvaltningen av verneområdene. Statsforvalteren har ifølge Wulff tidligere gitt tillatelser til bygging med dimensjoner som er større enn hva nasjonalparkstyret legger opp til i dag.

Det er ønsket å invitere Klima- og miljøvernminister Bart Eide til Stabbursdalen for å se på forvaltningen av Stabbursdalen. Mener at det ikke hensiktsmessig å avholde dialogmøter med Miljødirektoratet. Det kommer man ingen vei med.

Det stilles kritisk spørsmål om hva Stabbursdalen er vernet for og hva området er vernet mot.

Styremedlem Stabbursdalen:

Hadde man kunne flyttet vernegrensen til andre siden av Stabburselva hadde mange av problemstillingene vært løst.

Nestleder Stabbursdalen:

Sveinung Rotevatns besøk i Stabbursdalen gav positive resultater i at Statsråden kom med krav om at Statnett måtte undersøke andre alternative traseer til kraftlinjen utenfor verneområdet.

Forvalter Stabbursdalen:

Rørkulphytta skal stå åpen for allmennheten og det er lov å overnatte én natt eller to, men man skal gjøre rom i hytta for alle besøkende, også nyankommede – slik «åpen hytte»-tradisjonen alltid har vært praktisert i Norge. Det er ikke lov å bruke hytten over lang tid eller avvise andre besøkende. Styret kaller den for «ski-hytte», og er ment å være et tilbud på høst-, vår- og vinterhalvåret. Man kan se på åpningstiden av hytten, for den skal ikke stå oppe i høytidssesong, siden forvaltningen ikke har anledning til å følge opp hytten tilstrekkelig denne perioden av året.

Revegeteringen ved Rørkulphytta er gjort for å hindre erosjon og sørge for at ikke fremtidige flommer vil skade Rørkulphytta. Kokosmatta har ikke fungert, det har ikke kommet til noe ny vegetasjon av betydning. Ved storflommen i 2020 var vannstanden helt oppe ved rekkverket til terrassen til hytta. Forvaltningen får prøve å følge opp problemstillingene rundt dette, opp mot bruken av området.

Forvalter informerer om at små bålplasser som spontant lages av folk ikke er ønsket og fjernes fortløpende når de oppdages. Noen ganger blir det laget bål på områder som ikke er egnet og/eller ønskelig, grunnet brannfare eller fare for økt slitasje. Det er mer hensiktsmessig å legge til rette for bålplasser på faste steder som bedre tåler slitasjen og bruken. Forvaltningen oppfordrer til samarbeid om dette med Rådgivende utvalg.

Forvaltninga er i gang med å dokumentere henlagte båter i Stabbursdalen. Målet er å få fjernet båter som ikke lengere er i bruk og kan anses som forsøpling. Alle båter må derfor kartlegges/dokumenteres. Prosessen vil bli annonsert i god tid slik at alle som eier en båt som de aktivt bruker kan ta kontakt med forvaltningen. Det er kun eierløse båter eller båter som ikke brukes som vil bli vurdert fjernet.

15.12.2020, Referent: Karoline Salmila

Vedlegg – to dokument:

Uttalelser fra Dilljávre veilag, Stabbursdalen grunneierlag og Stabbursdalen sameierlag/ Rávtošvuomi siida – overlevert nasjonalparkstyret under RU-møtet:

URFOLKS- OG MINORITETSVERN

Verneområdene i Stabbursdalen er opprettet av nasjonale norske myndigheter i strid med rettighetene og interessene til den tradisjonelle samisk/kvænske urbefolkningen i området.

Regjeringen Bondevik II har i verneplanen (kgl. res. av 20.12.2002) anført følgende på side 2, punkt 1.2 samiske interesser:

*«Området er en del av et samisk bruks- og bosettingsområde, og brukes intensivt som vår-, sommer- og høstbeite for tamrein. Utnyttelsen av utmarka har vært en viktig del av samisk kultur i generasjoner, og området er fortsatt av stor betydning for samisk kultur og tradisjon. Et vern etter naturvernloven vil bidra til sikre området mot inngrep som kan skade eller ødelegge naturgrunnlaget. **Vernet vil derfor være et bidrag til å sikre naturgrunnlaget slik at samisk kultur, bosetting og næringsutøvelse kan opprettholdes. Vernet vil derfor ikke være til hinder for tradisjonell samisk bruk av området.**»*

Det utvida vernet er ikke legitimt for tradisjonelle eiere og brukere av Stabbursdalen. Vernet er tredd ned over hodet på den samisk/kvænske urbefolkningen på tross av bastant motstand. Både Porsanger kommunestyre, Finnmark fylkesting og Sametinget gikk bastant imot utvida vern av Stabbursdalen.

Sametingets plenum har i møte 28.02.2003 fattet slikt vedtak (punkt 7):

*«Sametinget krever at regjeringen trekker tilbake vedtak gjort ved kongelig resolusjon av 20. desember 2002 vedrørende utvidelse av Stabbursdalen nasjonalpark og Stabbursdalen naturvernområde. Bakgrunnen for Sametingets krav er henvisning til grunnlovens paragraf 110a, ILO-konvensjon nr 169 og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter. **Sametinget anser regjeringens vedtak som ikke legitimt for den samiske befolkning. Dette fordi Sametinget ikke i tilstrekkelig grad er blitt involvert i planarbeidet og i beslutningsprosessen.**»*

RU påpeker at vernet har i praksis medført betydelig innskrenkning i den samisk/kvænske urbefolkningas bruks- og eierrådighet i Stabbursdalen, på tross av forutsetningen i kongelig resolusjon om at vernet skulle sikre samisk kultur, bosetting og næring, og ikke vil være til hinder for tradisjonell samisk bruk av området. Tvert om har de tradisjonelle eiere og rettighetshavere mista både areal og rettigheter, samtidig som vernet har medført at området er åpnet for nye brukere uten tradisjonell tilhørighet til Stabbursdalen.

LOMPOLAVEIEN

Lompolaveien er hovedadkomst inn til verneområdene i Stabbursdalen. En vesentlig del av dagens ferdsel på veien skjer av turister, tilreisende fiskere og andre brukere uten tradisjonell tilhørighet til området. Dette tilsier at staten v/ Klima- og miljødepartementet fortsatt må ta hovedansvaret for å sikre at veien er i forsvarlig og brukende stand.

RU krever at staten må bekoste fast dekke på Lompolaveien fra E6 til veienden. Dette vil bidra til å spare naturmiljøet langs veien ved at behov for årlig grusing med tilhørende støvplager bortfaller. Samtidig vil dette være en liten, men viktig oppreisning til områdets tradisjonelle eiere og rettighetshavere som er sterkt negativt berørt av vernet.

Først når Lompolaveien er opprustet med fast dekke, kan det være aktuelt å vurdere opprettelse av et veilag for fremtidig drift av veien.

et er et par punkter som bør fremsnakkes i en fremtidig forvaltningsplan:

- Forpkningsoppgaver knyttet til drift av Stabburselva gis de samme muligheter til å drifte og ha tilsyn med laksetrapp/lakseteller ved å tillate kjøring langs eksisterende kjørespor opp mot laksetrapp som er innafor nasjonalparken. Aktiviteten er minimal og vil ikke skade naturmangfoldet. Jfr uttransportering av elg ifm jakt, reindriftas behov, samt forventninger og krav fra bl.a Fefo, statsforvalteren, miljødirektoratet om fiskerapportingsarbeid. Praksisen med å spørre SNO til transportoppgaver er grei nok, men en kjøring med ATV har den samme virkning på naturen uansett hvem som kjører. 2-3 turer pr år etter eksisterende kjørespor er nødvendig for å ivareta det ansvaret som er tatt og mer eller mindre pålagt av offentlig myndighet.

9/12-2021

Innspill til forv. plan fra Stabbursdalen
Grunneierforening